

Серія: УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*Львів 2004
Держ. авт.-уцт.*

Зб. наук. праць другого світу

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ

В числі основних напрямів державної політики у сфері регулювання земельних відносин на найближчу перспективу передбачено підвищення ефективності державного управління земельними ресурсами, поліпшення організації контролю за використанням і охороною земель та удосконалення нормативно-правової та методичної бази розвитку земельних відносин.

Зміст державного управління в сфері використання та охорони земель реалізується через виконання відповідними органами управлінських функцій, тобто напрямів управлінської діяльності, що мають правовстановлюючий (правозмінюючий, правоприпиняючий), правозабезпечуючий чи правоохоронний характер, тобто, держава через уповноважені органи управління, встановлює певні правила і норми, що стосуються всіх земель як територіального базису держави, окремих земельних ділянок, всіх видів землекористування, власників земельних ділянок і землекористувачів.

Однак це зовсім не означає, що земельні ресурси є об'єктами господарської діяльності цих органів, оскільки конкретні земельні ділянки на законних правах можуть перебувати у власності громадян чи юридичних осіб і, згідно чинного законодавства, тільки власник земельної ділянки має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю.

Таким чином, державне управління земельними ресурсами, організаційна діяльність державних органів виконавчої влади, спрямована на створення умов раціонального використання і охорони земель всіма суб'єктами, що мають певні права на земельні ділянки і, лише в такому розумінні, межі державного управління в сфері використання та охорони земель поширюються на весь земельний фонд держави, незалежно від форми власності тої чи іншої земельної ділянки.

Державне управління в сфері використання та охорони земель ставить за мету забезпечення дотримання земельного законодавства шляхом проведення державного контролю за використанням і охороною земель, притягнення порушників земельного законодавства до правової відповідальності, а також шляхом створення умов для раціонального використання і охорони земель через проведення територіального планування як на державному так і на регіональному та локальному рівнях.

Здійснюючи управління, держава з однієї сторони надає допомогу землевласникам і землекористувачам в реалізації своїх прав на земельні ділянки, зокрема, забезпечуючи їх відповідною інформацією, виконуючи комплекс заходів з докорінного поліпшення земель, в тому числі за рахунок коштів Державного бюджету України, з іншої – виявляє порушення встановлених державою вимог раціонального використання і охорони земель та встановлює відповідальність за порушення земельного законодавства.

З метою вдосконалення форми і методів державного управління земельними ресурсами необхідно розробити чітку скоординовану єдину структуру державного управління, визначити коло компетенції повноважень кожного її складового елемента як по вертикалі, так і по горизонталі. При цьому функції державного управління органами загальної компетенції, органами спеціальної компетенції та органами місцевого самоврядування, як суб'єктів державного управління в сфері використання і охорони земель повинні бути диференційовані таким чином, щоб:

- по-перше, в сферу державного управління буде включений весь земельний фонд держави;
- по-друге, обсяг і характер компетенції суб'єктів управління відповідав його статусу в механізмі держави;
- по-третє, не допустити дублювання здійснення одних і тих же функцій державного управління різними суб'єктами управління.